

ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ในจังหวัดสงขลา

ปีงบประมาณ 2551

ปัจจุบันสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดสงขลา มีจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 77 สหกรณ์ 1 ชุมชน
สหกรณ์ เป็นการรวมตัวของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนยาง โดยมีสมาชิก จำนวน 8,222 คน และ 465
สหกรณ์ กระจายอยู่ในพื้นที่ที่มีการทำสวนยางพารา จำนวน 13 อำเภอ

จำนวนสหกรณ์และสหกรณ์และสมาชิก

อำเภอ	จำนวนสหกรณ์	จำนวนสมาชิก (คน)
กระแสดินธุ์	2	286
คลองหอยโข่ง	3	273
ควนเนียง	3	413
จะนะ	10	1,045
เทพา	11	811
นาทวี	6	508
นาหม่อม	2	189
บางกล่ำ	4	678
เมือง	3	864
รัตภูมิ	9	1,113
สะเดา	9	437
สะบ้าย้อย	7	1,040
หาดใหญ่	8	565
	1 ชุมชน	465 สหกรณ์
	77 สหกรณ์	8,222 คน
รวม	1 ชุมชน	465 สหกรณ์

มุมมอง 6 มิติ ของสถานะเศรษฐกิจทางการเงิน (Camels Analysis)

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital Strength)

สหกรณ์กองทุนสวนยาง จำนวน 78 แห่ง มีทุนดำเนินงาน จำนวน 256.34 ล้านบาท ประกอบด้วยทุนจากแหล่งภายในที่เป็นทุนของสหกรณ์ จำนวน 188.48 ล้านบาท เงินรับฝากจากสมาชิก จำนวน 33.30 ล้านบาท รวม 221.78 ล้านบาท หรือร้อยละ 86.52 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น และได้มาจากแหล่งเงินทุนภายนอก เป็นเงินกู้ยืมจำนวน 8.52 ล้านบาท เงินรับฝากจากผู้ไม่ใช่สมาชิก จำนวน 7.79 ล้านบาท เครดิตทางการค้า จำนวน 9.49 ล้านบาทและ 8.76 ล้านบาท รวม 34.56 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.48 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น หากพิจารณาถึงความเข้มแข็งและเพียงพอต่อความเสี่ยงของเงินทุนนั้นพบว่ามีความเข้มแข็งและเพียงพอเนื่องจากทุนดำเนินงานส่วนเป็นเงินทุนของสหกรณ์เอง โดยทุนของสหกรณ์ทุก ๆ 1 บาท จะรับภาระหนี้สินจำนวน 0.26 บาท มีอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ 0.21 เท่า และมีผลตอบแทนต่อส่วนทุน ร้อยละ 41.32 แสดงว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางสามารถใช้ส่วนของทุนทุก ๆ 100.00 บาท ก่อให้เกิดผลตอบแทนในรูปของกำไร จำนวน 41.32 บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง

ทุนดำเนินงานของสถาบันเกษตรกรและสหกรณ์

อำเภอ	ทุนดำเนินงาน	
	ล้านบาท	ร้อยละ
กระเสสินธุ์	3.11	1.21
คลองหอยโข่ง	13.42	5.24
ควนเนียง	11.63	4.54
จะนะ	26.31	10.26
เทพา	25.67	10.01
นาทวี	11.73	4.58
นาหม่อม	4.85	1.89
บางกล่ำ	48.90	19.08
เมือง	19.23	7.50
รัตภูมิ	27.35	10.67
สะเดา	11.68	4.56
สะบ้าย้อย	33.82	13.19
หาดใหญ่	18.64	7.27
รวม	256.34	100.00

มิติที่ 2 คุณภาพสินทรัพย์ (Asset Quality)

สินทรัพย์ของสหกรณ์กองทุนสวนยาง จำนวน 256.34 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินสดและเงินฝากธนาคาร จำนวน 183.57 ล้านบาท หรือร้อยละ 71.61 ลงทุนในลูกหนี้ จำนวน 34.30 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 13.38 ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ จำนวน 23.59 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.20 ลงทุนในสินค้าคงคลัง จำนวน 5.11 ล้านบาท หรือร้อยละ 1.99 ลงทุนในหลักทรัพย์ 0.30 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.12 และสินทรัพย์อื่น 9.47 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.70 สหกรณ์กองทุนสวนยางเก็บรักษาสินทรัพย์ส่วนใหญ่ไว้ในรูปของ เงินสดและเงินฝากธนาคาร หรือร้อยละ 71.61 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการจัดรวบรวมผลผลิตยางพาราจากสมาชิกที่ส่วนใหญ่รวบรวมเป็นเงินสด โดยในระหว่างปี สหกรณ์กองทุนสวนยางสามารถก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 2,532.45 ล้านบาท มีอัตราหมุนของสินทรัพย์ 9.88 รอบ มีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 30.38 ซึ่งหมายความว่า เงินทุนของสหกรณ์กองทุนสวนยางทุก ๆ 100 บาท สามารถก่อให้เกิดผลตอบแทนในรูปของกำไร จำนวน 30.38 บาท แสดงให้เห็นว่าโดยรวมสินทรัพย์ของสหกรณ์กองทุนสวนยางมีคุณภาพดีและสหกรณ์ใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

มิติที่ 3 ความสามารถในการบริหารจัดการ (Management Ability)

สหกรณ์กองทุนสวนยาง จำนวน 78 แห่ง เป็นขนาด ใหญ่มาก จำนวน 3 แห่ง ขนาดใหญ่ จำนวน 59 แห่ง ขนาดกลาง จำนวน 7 แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน 9 แห่ง และมีชั้นคุณภาพการควบคุม ภายใน ชั้นดีมาก ร้อยละ 7.69 ชั้นดี ร้อยละ 37.18 ชั้นพอใช้ ร้อยละ 34.62 ชั้นต้องแก้ไขปรับปรุง ร้อยละ 6.41 ไม่สามารถจัดชั้นคุณภาพได้ 14.10

สถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ดำเนินธุรกิจ 4 ด้าน มีมูลค่ารวม 2,324.47 ล้านบาทต่อปี หรือ 193.71 ล้านบาทต่อเดือน ประกอบด้วยธุรกิจรวบรวมผลผลิตยางพารามากที่สุด จำนวน 2,231.39 ล้านบาท เฉลี่ยเดือนละ 185.95 ล้านบาท เฉลี่ยต่อสมาชิกคนละ 271,392.71 บาทต่อปี ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 44.54 ล้านบาท เฉลี่ยเดือนละ 3.71 ล้านบาท ธุรกิจด้านเงินรับฝากมีมูลค่าธุรกิจ จำนวน 32.10 ล้านบาท เฉลี่ยเดือนละ 26.68 ล้านบาท ธุรกิจการให้เงินกู้ จำนวน 16.44 ล้านบาท เฉลี่ยเดือนละ 1.37 ล้านบาท ตามลำดับ

ปริมาณธุรกิจของสถาบันเกษตรกรและสหกรณ์มี ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

อำเภอ	การรับฝากเงิน	การให้เงินกู้	การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	การรวบรวมผลิตผล	รวม	ร้อยละ
กระแสดินธุ์	0.00	0.00	0.83	28.15	28.98	1.25
คลองหอยโข่ง	0.00	0.00	0.08	94.48	94.56	4.07
ควนเนียง	0.00	0.00	0.35	81.67	82.02	3.53
จะนะ	0.00	0.00	9.25	195.43	204.68	8.81
เทพา	0.00	0.00	1.78	186.06	187.84	8.08
นาทวี	0.07	0.00	1.33	97.97	99.38	4.28
นาหม่อม	0.00	0.00	0.00	40.32	40.32	1.73
บางกล่ำ	18.63	1.41	0.11	198.06	218.21	9.39
เมือง	9.06	3.87	3.23	81.77	97.92	4.21
รัตภูมิ	0.00	0.00	0.58	222.73	223.32	9.61
สะเดา	0.00	0.03	0.06	107.19	107.28	4.62
สะบ้าย้อย	4.34	11.13	11.65	172.73	199.85	8.60
หาดใหญ่	0.00	0.00	15.29	724.82	740.11	31.84
รวม	32.10	16.44	44.54	2,231.39	2,324.47	100.00
ร้อยละ	1.38	0.71	1.92	96.00	100.00	

สหกรณ์กองทุนสวนยาง รวมผลิตผลยางพารา จำนวน 2,231.39 ล้านบาท เป็นการรวบรวมยางแผ่น จำนวน 1,337.75 ตัน เป็นเงิน 97.44 ล้านบาท และรวมน้ำยางสด จำนวน 97,042.89 ตัน สหกรณ์ใช้เมโทรเลกวัดค่าความถ่วงจำเพาะ หรือเก็บตัวอย่างทำเป็นยางอบแห้ง เพื่อคำนวณเป็นน้ำยางแห้ง จำนวน 31,065.07 ตัน คิดเป็นร้อยละ 32.201 ของน้ำยางสด เป็นเงิน 2,133.95 ล้านบาท เฉลี่ยกิโลกรัมละ 68.69 บาท

สหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้นำน้ำยางสดที่รวบรวมจำหน่ายแก่เอกชน คิดเป็นน้ำหนักยางแห้ง จำนวน 8,993.01 ตัน ส่วนที่เหลือสหกรณ์นำเข้าแปรรูปเป็นผลผลิตต่าง ๆ ดังนี้

อำเภอ	ผลจากการแปรรูป (ตัน)					
	ยางรม 1-5	ยางฟอง	คัดตั้ง	เศษยาง	ยางดิบ	รวม
กระแสดินธุ์	369.35	20.58	19.48	2.05	-	411.46
คลองหอยโข่ง	1,231.56	62.36	23.70	10.03	11.62	1,339.27
ควนเนียง	1,111.77	12.98	10.95	5.78	-	1,141.48
จะนะ	2,480.30	57.04	85.66	14.18	6.62	2,643.81
เทพา	2,254.17	64.56	70.60	14.32	4.34	2,407.98
นาทวี	1,364.37	23.82	29.31	9.03	4.14	1,430.66
นาหม่อม	527.56	11.29	9.73	2.87	-	551.45
บางกล่ำ	2,269.52	30.48	62.29	30.59	1.57	2,394.45
เมือง	929.36	17.54	24.02	3.07	0.09	974.08
รัตภูมิ	2,976.50	54.10	95.45	30.10	25.58	3,181.73
สะเดา	1,087.85	34.24	49.77	14.75	-	1,186.61
สะบ้าย้อย	2,261.18	27.86	61.08	13.57	21.31	2,385.01
หาดใหญ่	606.37	12.79	14.04	18.26	1,929.79	2,581.25
รวม	19,469.86	429.63	556.07	168.60	2,005.07	22,629.24
ร้อยละ	86.04	1.90	2.46	0.75	8.86	100.00

ในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ จำนวน 22,629.24 ตัน สหกรณ์มีต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น จำนวน 1,588.96 ล้านบาท เฉลี่ยกิโลกรัมละ 71.15 บาท โดยเป็นค่าน้ำยางพารา กิโลกรัมละ 67.66 หรือละ 95.09 ของ ต้นทุนผลิตทั้งสิ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ต้นทุนการผลิต

รายการ	กก.ละ (บาท)	ร้อยละ
น้ำยาฟาราที่ใช้ในการผลิต	67.66	95.09
ค่าแรงงาน	1.56	2.19
ค่าไม้ฟืน	1.23	1.73
ค่าสารเคมี	0.29	0.4
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	0.02	0.03
ค่าไฟฟ้า/ประปา	0.06	0.09
ค่าวัสดุ	0.05	0.07
ค่าซ่อมแซม	0.11	0.16
ค่าเสื่อมราคา	0.09	0.12
อื่น ๆ	0.08	0.12
รวม	71.15	100.00

มิติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไร (Earning Sufficiency)

สหกรณ์กองทุนสวนยาง มีรายได้ทั้งสิ้น 2,532,448,900.44 ล้านบาท เป็นรายได้ธุรกิจหลัก 2,525,584,402.30 ล้านบาท หรือร้อยละ 99.73 ของรายได้ทั้งสิ้น มีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 2,454,577,023.83 ล้านบาท เป็นต้นทุนธุรกิจ 2,412,981,649.02 ล้านบาท หรือร้อยละ 98.31 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ 19,525,935.49 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.80 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น และค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 22,069,439.32 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.90 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น สหกรณ์กองทุนสวนยาง มีกำไรสุทธิ จำนวน 77,871,876.61 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.07 ของรายได้ทั้งสิ้น เฉลี่ยต่อสมาชิกคนละ 8,964.19 และสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางมีเงินออมเฉลี่ยคนละ 8,014.65 บาท สมาชิกมีหนี้สินเฉลี่ยคนละ 1,827.61 บาท

กำไรสุทธิจำนวน 61 แห่ง เป็นเงิน 80,385,782.05 ล้านบาท ขาดทุนสุทธิ จำนวน 17 แห่ง เป็นเงิน 2,513,905.44 ล้านบาท

มิติที่ 5 สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity)

ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการเงินของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในภาพรวมถือว่าดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จมีกำไร และมีสภาพคล่องทางการเงินค่อนข้างดี คือ มีสัดส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนที่ 3.54 เท่า ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง สามารถส่งชำระหนี้สินระยะสั้นได้ดี และสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 83.08 สหกรณ์เก็บรักษาไว้ในรูปของเงินสดและเงินฝากธนาคารเพื่อ

เป็นทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อน้ำยางสดซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการดำเนินงานของสหกรณ์ ดังนั้นสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับจัดการการผลิตและจำหน่ายผลผลิตของสหกรณ์เป็นสำคัญด้วย

มติที่ 6 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่เกิดขึ้น (Sensitivity)

ทุนดำเนินงานส่วนใหญ่ของสหกรณ์กองทุนสวนยางมาจากแหล่งเงินทุนภายใน ซึ่งประกอบด้วยทุนของสหกรณ์และเงินรับฝาก และมีอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ 0.21 เท่า

ผลกระทบจากราคาน้ำมันที่ผันผวน จะส่งผลให้ราคาปุ๋ย วัสดุการเกษตรอันเป็นปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคอันเป็นปัจจัยในการครองชีพของสมาชิกสูงขึ้น ขณะที่ราคาผลผลิตทางการเกษตรโดยรวม มีการผันผวนอยู่ตลอดเวลา และมีการแข่งขันในระดับท้องที่สูง ส่งผลให้สมาชิกและสถาบันเกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตสูง ซึ่งสหกรณ์กองทุนสวนยางต้องมีการติดตามสถานการณ์ในตลาดผลิตผลทางการเกษตรอย่างใกล้ชิด และปรับเปลี่ยนการดำเนินธุรกิจตามสภาวะราคาน้ำยางและยางแผ่นรมควันอย่างทันการณ์ สำหรับธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การขยายธุรกิจจะต้องพิจารณาจัดหาสินค้าที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและครองชีพที่มีราคายุติธรรมให้บริการแก่สมาชิก เพื่อเป็นการลดต้นทุนของสมาชิก พร้อมส่งเสริมและจัดหาอาชีพเสริมแก่สมาชิกเป็นการเพิ่มรายได้แก่สมาชิก และส่งเสริมสมาชิกให้ยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต อันจะส่งผลให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และย่อมส่งผลต่อสภาพคล่องและฐานะของสหกรณ์ดีขึ้นด้วย

การประเมินคุณภาพ ปี 2551

สถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ จำนวน 78 แห่ง มีชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน ชั้นดี - ดีมาก ร้อยละ 44.87 และอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน ร้อยละ 55.13 เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางดำเนินการโดยคณะกรรมการช่วยกันปฏิบัติงานไม่มีการจัดเจ้าหน้าที่ในด้านการเงินการบัญชี มีข้อจำกัดเกี่ยวกับระบบควบคุมภายในเป็นเหตุให้ขาดความต่อเนื่อง และขาดข้อมูลเพื่อการบริหารงานที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเหตุการณ์ ควรต้องปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาระบบการควบคุมภายในระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ก่อนที่จะเกิดปัญหามากขึ้นจนไม่อาจแก้ไขได้ อันจะส่งผลต่อธุรกิจของสหกรณ์ในอนาคต

ผลการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ถือว่าประสบผลสำเร็จมีผลกำไรมากกว่าขาดทุน โดยมีผลกำไร จำนวน 61 แห่ง เป็นเงิน 80.36 ล้านบาท ขาดทุน จำนวน 17 แห่ง เป็นเงิน 2.51 ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน ปี 2551 หน่วย : ล้านบาท

อำเภอ	กำไร	(ขาดทุน)
กระเส็นชู้	0.74	
คลองหอยโข่ง	7.38	
ควนเนียง	3.86	
จะนะ	9.54	(0.11)
เทพา	10.06	(0.92)
นาทวี	5.22	
นาหม่อม	2.05	
บางกล่ำ	13.88	
เมือง	2.15	
รัตภูมิ	9.09	(0.25)
สะเดา	4.74	(0.25)
สะบ้าย้อย	7.30	(0.00)
หาดใหญ่	4.35	(0.98)
รวม	80.36	(2.51)

เพื่อให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและสามารถอำนวยประโยชน์แก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรที่สหกรณ์จะได้พิจารณาปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการดังนี้

1. กำหนดนโยบายการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับธุรกิจ และควบคุมค่าใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายได้
2. สหกรณ์ต้องขยายธุรกิจการรวบรวมผลิตผลทางการเกษตร ทำหน้าที่ตลาดให้ครอบคลุมพื้นที่มากที่สุด เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมผลิตผลทางการเกษตร และพิจารณาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์พร้อมใช้เพื่อจำหน่าย เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มอำนาจต่อรองราคา รวมทั้งเพิ่มปริมาณธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายโดยจัดหาสินค้าที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและยังชีพมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคายุติธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมทรัพย์โดยส่งเสริมให้สมาชิกถือหุ้นเพิ่มหรือรับฝากเงินจากสมาชิก
3. ให้การฝึกอบรมแก่คณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ ให้มีความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ และความชำนาญในการบริหารธุรกิจของสหกรณ์อย่างมืออาชีพยิ่งขึ้น

4. จัดให้มีการบันทึกบัญชีเรียบร้อยเป็นปัจจุบัน ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และมีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีครบถ้วน มีการอนุมัติรายจ่ายโดยผู้มีอำนาจอนุมัติ และนำข้อมูลทางการเงินมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. จัดให้มีการตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบกิจการที่มีความรู้ความสามารถและเสนอข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหารได้เป็นอย่างดี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานยิ่งขึ้น

6. ส่งเสริมแนะนำให้สมาชิกสหกรณ์ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นแนวทางในการดำรงชีพ รวมทั้งส่งเสริมให้สมาชิกจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในครัวเรือน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการควบคุมค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับรายได้และวางแผนประกอบอาชีพควบคู่กันไป อันจะส่งผลให้สมาชิกมีความกินดีอยู่ดีขึ้น